

Ministerstwo Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Dariusz Mazur

BK-VII.0520.66.2026
Warszawa, 07 kwietnia 2026 r.

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

uprzejmie przekazuję odpowiedź na interpelację nr **15212** Pana Posła Krzysztofa Tuduja i grupy posłów w sprawie praktyk stosowanych przez Krajowy Rejestr Sądowy, Ministerstwo Sprawiedliwości i Ministerstwo Finansów w zakresie kontroli realizacji obowiązku składania rocznych sprawozdań finansowych przez podmioty wpisane do KRS i egzekwowania sankcji za jego nieprzestrzeganie.

Ad 1

Sądy rejestrowe, stanowiące wydziały gospodarcze Krajowego Rejestru Sądowego, są zobowiązane do bieżącej kontroli terminowości składania rocznych sprawozdań finansowych lub oświadczeń o braku obowiązku sporządzenia i złożenia rocznego sprawozdania finansowego.

O każdym zaniechaniu w spełnieniu obowiązku kierownik sekretariatu wydziału gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego zobowiązany jest zawiadomić przewodniczącego wydziału (§ 206 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych – Dz. U. z 2024 r. poz. 867 tj.), w celu podjęcia decyzji o wszczęciu postępowania przymuszającego do złożenia zaległego rocznego sprawozdania finansowego lub oświadczenia o braku obowiązku

sporządzenia i złożenia takiego sprawozdania. Przedmiotem stałej kontroli służb nadzorczych Ministra Sprawiedliwości jest realizacja obowiązku wszczynania przez sądy rejestrowe z urzędu postępowań przymuszających do wykonania powyższych obowiązków rejestrowych.

Kontrola ta odbywa się m.in. poprzez przeprowadzanie analiz statystycznych oraz występowanie z pismami do Prezesów Sądów Apelacyjnych z prośbą o udzielenie odpowiedzi z zakresu nadzoru administracyjnego nad działalnością sądów powszechnych, w tym sądów rejestrowych, a na podstawie uzyskanych w wyniku analizy i zapytań informacji przygotowywane są notatki służbowe zawierające stosowne informacje o ilości wszczętych i pozostałych do wszczęcia przez dany sąd rejestrowy postępowań przymuszających do zgłoszenia zaległych dokumentów finansowych.

W tym miejscu należy nadmienić, iż sądy rejestrowe regularnie, według opracowanego wcześniej harmonogramu, wszczynają stosowne postępowania przymuszające, a ich ilość zazwyczaj wyznaczona jest zgodnie z ilością dni roboczych w danym miesiącu przypadającą na jednego pracownika dokonującego czynności o charakterze orzecznym.

Ad 2

Ministerstwo Sprawiedliwości - Departament Nadzoru Administracyjnego na podstawie art. 37g § 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (tj. z dnia 9 lutego 2024 r. poz. 334) oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie nadzoru administracyjnego nad działalnością administracyjną sądów powszechnych (tj. z dnia 24 maja 2021 r. poz. 1166, dalej u.s.p.) po analizie aktualnego stanu wpisów i stwierdzeniu braku zgłoszenia dokumentów finansowych do Krajowego Rejestru Sądowego, pismami z 25 lutego 2026 roku zwrócił się do prezesów Sądów Apelacyjnych w Warszawie, Wrocławiu i Poznaniu o udzielenie informacji dotyczących postępowań przymuszających prowadzonych wobec podmiotów wymienionych w interpelacji Panów posłów w związku z niezgłoszeniem dokumentów

finansowych do Krajowego Rejestru Sądowego. Ewentualne dalsze kroki nadzorcze będą związane z informacjami zawartymi w odpowiedziach prezesów Sądów Apelacyjnych.

Należy podkreślić, że działania, jakie może podjąć prezes sądu bądź Minister Sprawiedliwości w ramach nadzoru administracyjnego nad sądami, mogą dotyczyć jedynie działalności administracyjnej sądu, tj. przede wszystkim działalności polegającej na zapewnieniu właściwego toku urzędowania sądów. Takie działania nie mogą natomiast wkraczać w sferę orzeczniczą, w której sędziowie i asesory są niezawisli, a referendarze sądowi – niezależni (art. 9a i 9b, art. 41a § 2 i art. 151 § 1 u.s.p.). W związku z tym ani prezes sądu, ani Minister Sprawiedliwości nie są uprawnieni do badania i weryfikowania prawidłowości orzeczeń wydawanych przez sądy, w tym referendarzy sądowych. Taka kompetencja przysługuje wyłącznie sądom w ramach rozpatrywania środków odwoławczych lub innych środków zaskarżenia, jakie zgodnie z obowiązującymi przepisami przysługują w odniesieniu do danego orzeczenia.

Ad 3

Sprawozdania finansowe i inne dokumenty zgłaszane do Repozytorium Dokumentów Finansowych przez podmioty rejestrowe zobowiązane na podstawie ustawy o rachunkowości, o których złożeniu pojawia się następnie wzmianka w Krajowym Rejestrze Sądowym, bądź które są składane wraz z wnioskiem o ujawnienie wzmianki o zgłoszeniu dokumentów finansowych, nie podlegają co do zasady weryfikacji pod kątem informacji sprawozdawczych w nich zawartych. Takie dokumenty jako publicznie dostępne są możliwe do pobrania z Repozytorium Dokumentów Finansowych zarówno przez inne podmioty gospodarcze, jak i przez instytucje państwowe, takie jak organy podatkowe czy dochodzeniowo - śledcze. Mogą być one wykorzystywane na potrzeby prowadzonych postępowań podatkowych, celnych czy postępowań przygotowawczych prowadzonych w ramach procedury karnej.

Przepisy powszechnie obowiązującego polskiego prawa nie wskazują organów czy instytucji, które byłyby bezpośrednio odpowiedzialne za weryfikację informacji ujawnianych w dokumentach finansowych składanych do Repozytorium Dokumentów

Finansowych, o których wzmianka jest umieszczana w Krajowym Rejestrze Sądowym. Nie wydaje się, aby taka weryfikacja była możliwa bez podstawy prawnej, także ze względu na dużą ilość podmiotów zarejestrowanych w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego i brak wyspecjalizowanego odrębnego organu zajmującego się analizą tak dużej liczby składanych corocznie dokumentów finansowych.

Ad 4

W przypadku stwierdzenia przez sąd rejestrowy, iż podmiot nie zgłosił dokumentów finansowych za dany okres obrotowy, zostaje wydane postanowienie o wszczęciu na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tj. z dnia 26 czerwca 2025 r. poz. 869) postępowania przymuszającego do zgłoszenia sprawozdania finansowego i innych wymaganych dokumentów, zawierające wezwanie obowiązanego do zgłoszenia stosownych dokumentów pod rygorem nałożenia grzywny. Następnie w przypadku bezskutecznego upływu 7 dniowego terminu wynikającego z wezwania, sąd rejestrowy nakłada na obowiązanego grzywnę nie wyższą niż piętnaście tysięcy złotych, chyba że dwukrotne wymierzenie grzywny okazało się nieskuteczne. Ogólna suma grzywien w tej samej sprawie nie może przewyższać miliona złotych. W przypadku nieuiszczenia grzywny i niezgłoszenia stosownych dokumentów grzywna może zostać skierowana do zespołu egzekucyjnego działającego w ramach danego sądu, a następnie do komornika sądowego celem jej wyegzekwowania. W przypadku złożenia dokumentów finansowych lub wyegzekwowania grzywny, postępowanie przymuszające ulega umorzeniu.

Sądy rejestrowe sporządzają listy podmiotów, które nie zgłosiły dokumentów finansowych za dany rok obrotowy i wobec tych podmiotów postępowania przymuszające są sukcesywnie wszczynane. Z uwagi na dużą liczbę podmiotów, wobec których należy wszcząć postępowania przymuszające w skali sądu rejestrowego i kraju nie jest możliwe jednoczesne, czy w krótkim czasie wszczęcie postępowań wobec wszystkich podmiotów, które nie zgłosiły dokumentów finansowych za dany rok obrotowy.

W skali kraju wszczęto w 2025 roku 156 530 postępowań na podstawie art. 24 ust. 1 lub 4 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym w sprawie zgłoszenia dokumentów finansowych, a rok wcześniej tzn. w 2024 roku 138 100 analogicznych postępowań, co stanowi łącznie niemal ćwierć miliona postępowań przymuszających zainicjowanych przez sądy rejestrowe w tym zakresie. Należy w tym miejscu zaznaczyć, iż postępowania przymuszające to tylko jedna z wielu aktywności sądów rejestrowych, których zasadniczym zadaniem jest rozpoznawanie wniosków o wpis lub zmianę wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Sprawność rozpoznawania przez sądy rejestrowe wniosków złożonych przez podmioty ujawnione w Krajowym Rejestrze Sądowym ma istotne znaczenia dla uczestników obrotu gospodarczego, decydując o możliwości przeprowadzenia określonych zamierzeń gospodarczych. Dlatego też należy zwrócić szczególną uwagę na ilość wszczynanych postępowań przymuszających, których prowadzenie nie może się odbywać ze szkodą dla terminowości rozpoznawania wniosków o wpis lub jego zmianę składanych przez podmioty zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Ad 5

Odnosząc się do podniesionych przez Panów posłów w interpelacji uwag dotyczących dysproporcji efektywności działania sądów rejestrowych w różnych regionach kraju w zakresie nadzoru nad wypełnianiem przez podmioty rejestrowe obowiązków sprawozdawczych, należy zauważyć, że różnice te wynikają przede wszystkim z różnic ilości podmiotów zarejestrowanych w obszarach właściwości miejscowej danego sądu. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie jest sądem, w którego właściwości jest zarejestrowanych najwięcej podmiotów w całym kraju, co powoduje największe obciążenia wpływem zarówno spraw wnioskowych jak i spraw prowadzonych z urzędu.

Dla zobrazowania tej kwestii należy wskazać, iż obciążenie wpływem spraw ogółem w trzech wydziałach rejestrowych Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie w roku 2025 roku wyniosło 226 721 spraw, podczas gdy dla wydziału rejestrowego Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Świdniku wpływ spraw ogółem wyniósł 35 189 spraw. W 2025 roku wpływ postępowań przymuszających w SR dla m.st. Warszawy w Warszawie

wyniósł 48 028 spraw, podczas gdy w SR Lublin-Wschód w Świdniku wyniósł 5 791 postępowań.

Przytoczone dane statystyczne najlepiej obrazują różnice w obciążeniach pracą obu porównywanych sądów, co ma bezpośredni wpływ na czas, efektywność oraz możliwości objęcia nadzorem podmiotów niewywiązujących się z obowiązków rejestrowych. Oprócz tych obiektywnych okoliczności wpływ na wyniki mają także różnice wynikające z praktyki orzeczniczej referentów pracujących w poszczególnych wydziałach rejestrowych. Sposób prowadzenia postępowań z urzędu należy do sfery orzeczniczej, w której referendarze sądowi są niezależni. Decyzje podejmowane w toku tych postępowań mogą być korygowane jedynie w ramach rozpatrywania środków zaskarżenia. Jednocześnie należy podkreślić, że sądy rejestrowe w całym kraju systematycznie podejmują czynności nadzorcze wobec podmiotów niewywiązujących się z obowiązków rejestrowych, zgodnie z opracowywanymi corocznie harmonogramami, których realizacja jest nadzorowana przez prezesów sądów. Co istotne, całokształt tych działań opiera się w głównej mierze na pracy orzeczników i odbywa się z niewielkim wsparciem automatycznych czy informatycznych udogodnień, których pozbawione są systemy informatyczne, w których prowadzona jest biurowość spraw rejestrowych.

Ad 6

Sądy rejestrowe zobowiązane są zawiadamiać organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 79 pkt 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tj. z dnia 4 listopada 2022 r. poz. 120), który stanowi, że kto wbrew przepisom ustawy nie składa sprawozdania finansowego, skonsolidowanego sprawozdania finansowego, sprawozdania z działalności, sprawozdania z działalności grupy kapitałowej, sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej, skonsolidowanego sprawozdania z płatności na rzecz administracji publicznej we właściwym rejestrze sądowym, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności. Zagadnienie realizacji ww. obowiązku przez sądy rejestrowe jest przedmiotem stałej kontroli służb nadzorczych Ministra Sprawiedliwości. Ponadto wymiana korespondencji między sądami rejestrowymi a organami podatkowymi odbywa się na bieżąco, np. w postaci zawiadomień kierowanych przez organy skarbowe

do sądów rejestrowych wskazujące na wystąpienie przesłanek wszczęcia określonych postępowań z urzędu, np. nieaktualność adresu lub nieprowadzenie działalności przez podmiot, które mogą skutkować odpowiednio wszczęciem postępowania przymuszającego do zmiany adresu lub postępowania o rozwiązanie bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego.

Ad 7

Wszystkie podmioty, które nie zgłosiły dokumentów finansowych za dany rok obrotowy traktowane są jednakowo, dlatego nie istnieje procedura „priorytetyzacji” postępowań wobec niektórych podmiotów zalegających ze złożeniem rocznych sprawozdań finansowych. Jedynie w zakresie podmiotów, które zostały wpisane na listę ostrzeżeń publicznych Komisji Nadzoru Finansowego, Departament Nadzoru Administracyjnego Ministerstwa Sprawiedliwości występuje z pytaniami, czy sąd rozważył wszczęcie postępowania z urzędu, w tym postępowania przymuszającego do zgłoszenia dokumentów finansowych, mając na uwadze, iż podmioty te mogą powodować dla innych uczestników obrotu dodatkowe, wyższe niż standardowe niebezpieczeństwo obrotu gospodarczego. Ostatecznie to jednak sąd rejestrowy decyduje czy występują podstawy do wszczęcia postępowania danej kategorii wobec danego podmiotu i czy istnieje możliwość jego wszczęcia w danym momencie, czy też w innej stosownej chwili zgodnie z założonym harmonogramem.

Ad 8

Ministerstwo Sprawiedliwości nie prowadzi obecnie prac dotyczących stworzenia „zintegrowanego monitoringu zobowiązań sprawozdawczych, automatycznych powiadomień i progów eskalacji (wezwanie do uzupełnienia – kara –dalsze środki), a także narzędzi zapobiegawczych”.

Ministerstwo w ramach prowadzonego nadzoru administracyjnego nad sądami rejestrowym dostrzega problemy, które opisali Panowie posłowie w interpelacji. Dlatego też w resorcie trwają prace nad usprawnieniem pracy sądów rejestrowych, zarówno od strony legislacyjnej, jak również poprawy infrastruktury informatycznej. Zmianom

podlegają zarówno struktury systemu teleinformatycznego, w którym prowadzony jest Krajowy Rejestr Sądowy, jak również zwiększany jest potencjał wymiany danych, także między innymi państwowymi rejestrami urzędowymi.

W Ministerstwie Sprawiedliwości dobiegają końca prace legislacyjne nad obszernym projektem ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (UDER49)¹. Projekt wprowadza m.in. zmiany w zakresie postępowań przymuszających do złożenia dokumentów finansowych. Projekt ten zakłada, że sąd rejestrowy będzie dokonywał wezwania do złożenia tych dokumentów do Repozytorium Dokumentów Finansowych pod rygorem zamieszczenia w Krajowym Rejestrze Sądowym wzmianki o niewykonaniu obowiązku złożenia dokumentów finansowych. Proponowane rozwiązanie ma na celu nie tylko poinformowanie uczestników obrotu, że podmiot nie wykonuje obowiązku złożenia dokumentów finansowych, ale przede wszystkim wskazanie, iż nie wykonuje tego obowiązku pomimo wezwania sądu rejestrowego. Umieszczona w eksponowanym miejscu wzmianka wydaje się być sankcją o wiele bardziej dotkliwą niż grzywna. Może bowiem skutkować utratą zaufania obecnych lub potencjalnych kontrahentów podmiotu do osób zobowiązanych do wykonywania obowiązków sprawozdawczych. To właśnie obawa przed ujawnieniem takiej wzmianki ma motywować podmioty obowiązane do podjęcia czynności zmierzających do wywiązania się z obowiązków sprawozdawczych. Regulacje zawarte w projekcie UDER49, o ile zostaną przyjęte w toku prac ustawodawczych, w sposób zasadniczy zmienią sposób prowadzenia przez sądy rejestrowe postępowań z urzędu, co przełoży się na większą efektywność i dynamikę aktualizowania danych w rejestrze. Zaproponowane w projekcie zmiany legislacyjne będą skorelowane z konieczną modernizacją systemów teleinformatycznych oraz struktury Krajowego Rejestru Sądowego.

Z wyrazami szacunku

Dariusz Mazur
Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

¹ <https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-krajowym-rejestrze-sadowym-oraz-niektorych-innych-ustaw8>